

delegáció a helyére
fegyverrel!

DEBREGZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felolvasó szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Helyben:	Váltsón:	Dr. HEGEDŰS LORÁNT.	DEBRECZEN,
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra 50 Hfl.		Kiadók és laptulajdonosok:	Piaoz-utca 49. szám.
Negyedévre 3 „	Negyedévre 4 „ 50 „	HOFFMANN és KRONOVITZ.	

Történelmi idők

Debrecen, április 1.

Érzőlelkű ember bizonyára nem olvashatja végig bizonyos megindulás nélkül azt a királyi szöveget, mely a Khuen-kormány újból való kinevezése alkalmából vasárnap megjelent. Egész fejedelmi nagyságában és egész törhetetlen alkotmányos érzésének erejével áll előttünk az öreg király, aki immár negyvenöt éve viseli Szent István glóriás koronáját s aki most, midőn a nemzethez szól, ugyszólván újból megpecsételi élte alkonyán azt az esküt, melyet koronázásakor tett s amelyet hűséggel megtartott mindig, egy pillanatra se tántorodva le alkotmányosság útjáról soha, a legkritikusabb helyzetekben sem.

A királyi kéziratok mentek szoktak lenni az érzélgéstől. De most a közzétett szöveg mégis megkapó, hatalmas, nagy érzések vibrálnak át s amit nem a szöveg szavai fejeznek ki, hanem az a hang, amely benne lakik, legjobban fejezi ki, hogy micsoda a történelmi jelentőségű nagy napokat élt át legutóbb Magyarország, hogy micsoda súlyos válságból került ki ismét ez a nemzet a király bölcsessége és a Khuen-Héderváry kormány hazafias áldozatkészsége révén.

Bizalommal fordul hozzánk a király és bizalmat kér a fejedelem a nemzetől.

Ó dicsőséges, nagy aggastyán, a te hangodnak az őszintesége, nemes tenorja mennyire megtalálta az utat magyar népednek szívéhez, milyen csudálatos érzéseket váltottál ki a lelkünkben, amidőn szinte kérő hangon óhajtott, hogy megkönnyítsék neked uralkodói hivatásodnak lelkiismeretteddel összeegyeztethető módon való teljesítése és mennyire megtudjuk érteni e manifesztum elolvasása után, hogy a te jószágos, hű szívedet micsoda fájdalmas érzések dulták és düljék, láttára annak a folyton tartó zürzavarnak, amit egy törpe parlamenti minoritás, a politikai desperádóknak egy kicsi serege idéz fel unos-untalan, csillapíthatatlan hatalomvágyában.

A király boldognak akarja látni ezt az országot, atyai szívének minden vágya az, hogy haladjunk, gyarapodjunk, emelkedjünk, gazdagodjunk és érthető, ha bánattal telik el a királyi szív, amiért meddő politikai harcok, időrabló és hiábavaló közjogi szörszálhasogatások megakasztanak minden produktív munkát, holott sok, rengeteg sok az, amit Magyarországon végezni, dolgozni kellene.

Ennek a királyi szövegnek fölolvassága és Khuen-Héderváry Károly gróf bemutatkozása történelmi nevezetességű pillanatokat jelentett. Azokat a pillanatok, amelyek alatt nemcsak országos, de európai

fontosságú dolgok sorsa fordult meg. Kényszerítő hatások erejével jött létre a mai kormány bemutatkozása, amely nemcsak politikai válság megoldását van hivatva jelenteni, hanem egy európai bonyodalom keletkezésének megakadályozását is. Éreznie kellett és érezte ezt mindenki, azok is, akik ezt a válságot előidézték s hatalmi érdekek és ambíciók kielégítéséért eddig nem riadoztak vissza semmitől s a nemzet boldogulását, a munkát merték megakadályozni. A képviselőház ma láthatóan értékelte úgy a királyi szöveg jelentőségét, mint a kormány vállalkozásának súlyát s így történelmet írt meg, hogy az ellenzéki szónokok sem zárkóztak el ama következtetések leplezetlen bevallásától, amelyre a helyzet ismerete folytán jutottak.

És most nem lehet többé gondolkodni azon, mit kell tennie annak, akinek lelkiismerete előtt legfontosabb dolog a haza sorsa, a nemzet boldogulása.

A királyi szó nem következhetik visszautasítás s ha a hatalmi érdekek a Justh-csoportot tovább is visszatartják a józan belátástól, eszközöket kell találni, hogy ne veszélyeztethessék tovább az ország békéjét és előhaladását. A nagyhangú kiáltásnak nem szabad urnak maradni és irányt szabó nagyhatalomnak a magyar politika életében, amelyet már-már meg-

A vigasztaló

Írta: Emile Sorel.

Amint a házasság boldogságáról vitakoztak Dalmer Blanche előtt, ezt jegyezte meg: Én nem értek ezekhez a szubtilitásokhoz; ime tíz éve, hogy a René neje vagyok; soha még csak nem is duzzogtunk egymásra és teljesen boldogok vagyunk.

Büszkén hirdette tűzhelyének a boldog egyetértését és nem tűrte, hogy kételkedjék valaki az ő tökéletes boldogságában. Akik így kérkedni hallották őt, szelíden gunvos pillantást váltottak egymással: Blanche nem tud a férje viszonyáról, vagy csak tettei a világ előtt, hogy nincs tudomása róla? Sajnálják és bántják őt kölcsönösen és senkinek sem jutott eszébe, hogy felvilágosítsa őt a René viselkedéséről.

Chateau Raoul mind amelletl izgalomba hozta ez a helyzet; Blanche előbb-utóbb meg fogja tudni a valót. Ez az érzékeny lélek, ez a gyöngéd szív, ez a szerelmes természet kegyetlenül fog szenvedni és mert ráadásul Blanche nagyon szép is volt, sőt egyenesen csábos, kötelességének tartotta előzenyességekkel körülvenni őt.

Blanche, kit boldogságának tudata büszkévé és kacérrá tett, szívesen fogadta e hódolatot s René esténként figyelmességekkel tele és szeszélyeinek engedelmeskedve, hazatért, szeretett dicsekedni neki vele, hogy Raoul nála járt délután.

A férje eleinte érdeklődni látszott ez újdonság iránt és évelődött Blanchesal, majd

szórakozottan hallgatta, ha a neje később hozzátette, hogy de udvarolgat is ám nekem! Édes gyermekem, hát mit törődöm én azzal. Nagyon örülök neki, hogy örömet szerez neked a Raoul látogatása. Ilven és más hasonló megjegyzésekkel hűtötte őt le.

Blanchenak eszébe jutott néha, hogy a férje talán már nem szereti őt úgy, mint annak előtte. De legott elűzte ezt a gondolatot. Mégis lassankint megfigyelni kezdte a férjét, látta, hogy tényleg nem sokat érdekli őt, hogy mit csinál és nagy szomorúság fogta el a szívét. Attól való félelmében, hogy gyanúját megerősödni látja, nem szölt róla barátainak, de tartózkodóbban nyilatkozott a házi tűzhelyéről.

Chateau Raoul előre látta ezt a krízist és Blanche, kit eddig minden kísértés ellen vértezettnek hitt, most kevésbé hozzáférhetetlennek tünt fel előtte. Kezdte tehát sejtetni vele tiszteletteljes vágyakozását. Blanche maga terelte őt a vallomások utáira, folyton szerelemről beszélt előtte; abban a korban volt, melyben a nők gondolata önkénytelenül erre terelődik. Elgondolta magában, hogy férje közömbössége mellett képes lenne meghallgatni a Raoul ömlengéseit, melyek egyre hevesebbek lettek. Raoul szívből gyűlölte Renét, mint aki ellopta tőle az egyetlen nőt, ki boldoggá tehetné volna. Miért ne használná fel a Blanche kétségbeesését? Blanchenak is joga van rá, hogy boldog legyen.

— Ha René nem szeretne többé, mondta egy izben a fiatal asszonyka, tudom, hogy mit tennék. Megbosszulnám magamat!

Olyan hangon mondta e szavakat, hogy az érzékeny Raoul elámult tőle. Nem mert ennyit remélni és nem kívánt többet. Blanche nyilván gondolkozott rajta, hogy mit fog tenni, bizonyára megállapodott a bosszúálló választásában, ez ő, az egyetlen, ki meg tudja őt érteni, az egyetlen, ki tisztán olvasott a lelkében.

Erre elkezdte pedzeni a valót, kezdetben csak homályosan, majd támadóbban René ellen, de a nevet sohasem ejtve ki és a fiatal asszonyka szekundált neki, leírta egy szív állapotát, mely akkora megpróbáltatásnak van kitéve, elannyira, hogy Raoul azt hitte, hogy Blanche a saját gyötrelmeit festi előtte és sóhajtozott.

— Milyen boldogtalan is magácska! Blanche hevesen felkapta a fei-t: — Boldogtalan, boldogtalan, én? kérdezte. Maga félrebeszél. Az én férjem a legjobb, a leggyöngédebb ember . . . Nem értem önt. . . Magyarázza ki magát!

Kimagyarázza, kimagyarázza . . . Raoul nem volt erre a felpezsdülésre elkészülve. — Másra próbálta terelni a társalgást, de Blanche visszavezette őt az érzékeny pontra és nem engedte, hogy kibuvót keressen.

— Ön tud valamit, sóhajtotta Blanche és félt a szavai hatásától. Önnek nincs joga igazságtalanul vádolni Renét . . . Ön tartozik nekem az igazsággal. Nos igen, igaz, hogy gyöttrődöm egy idő óta. A férjem nem az többé, aki volt; szórakozott, közömbös . . . Mindenre kérem, világosítson föl! Ön az én egyetlen barátom!

mérgezett az utálatos játék, amelyet oly vakmerő cinizmussal mert üzni a bécsi magyarfaló irányzatokkal cimboráló törpe kisebbség.

Ha nem szólal meg a lelkiismeretük, vagy nincs lelkiismeretük, el kell némitani őket a magyar képviselőház termében s a körmükre koppintani, hogy kiejtsék kezükből azt a fegyvert, amellyel most bűnös, veszedelmes játékot üznek, amelyet pedig alkotmányos védelemre szántak azok, akik készítettek. Ha a királyi kérés szó és a kormányvállalás becstelen ténye sem szólaltatja meg a kisebbségi lelkiismeretet, akkor e lelkiismeretlenséget el kell hogy tiporja a most átélt történelmi nagy idők szelme.

A királyi manifesztum és a kormány bemutatkozása

A képviselőház ülése.

A parlamentben ma mutatkozott be az újonnan kinevezett kormány s oly kedvező hatásokat ért el, amelyek reményt támasztanak a parlamenti béke lehetőségére. A parlamentben igen mély és lehet mondani, hogy általában kedvező hatást gyakorolt a miniszterelnök kijelentése a kormányvállalás belső és való okainak feltárásáról. Mindenki konstata, hogy ez így is felel meg a nehéz szituációnak. *Andrássy Gyula* gróf is férfias magatartásnak nevezte a kormány állásfoglalását s kijelentette, hogy a kormány indokait méltányolja is. *Apponyi Albert* gróf is honorálta a kormány okait, csupán azt kívánta, hogy feliratban a Ház is körvonalazza a maga fölfogását.

Megállapítható, hogy *Héderváry gróf* nagyjelentőségű politikai állásfoglalása szilaj ellenzéki hangulatot még ellenfelei táborában sem támasztott. Még az ellenzéki padokon is mindenki érzi a lefolyt történelmi események jelentőségét és érzi azt is, hogy a rezolúció

Raoul akarata ellenére kénytelen volt engedelmessé válni neki. A fiatal asszonyka szüntelenül a szavába vágott szaggatott szavakkal, sóhajokkal, heves mozdulatokkal; majd felugrott, alá s fel járt a szobában, aztán visszavetette magát a zsöllyébe, könyveit a térdére támasztva, állával az ujjai közt, míg lábai dühösen topogtak. Raoul egészen elbűvölte ez a magatartás sőt még ez a szemrehányás is:

— Önnek meg kellett volna hagyni az én illuziómat; ön álbarát; ön nem ért meg engemet! Ez borzasztó!

És szép fejét a két kezébe reitve, keservesen zokogott a fiatal asszonyka. Mély szánalom fogta el a Raoul lelkét s egvidejűleg szemrehányást tett magának tévedéséért. — Ezek a könyvek, ezek a szemrehányások, ezek a kétségbeesett jajongások visszhangzottak a gondolatában: hát ilyen nagy szerelemmel szereti őt?

— Ne sirjon úgy, Blanche... — mondta — bocsásson meg nekem. Távolról sem vagyok olyan vétkes, mint maga gondolja... Én azt hittem, hogy maga ismeri a férje kicsapongását... Hiszen még az imént is bocszualásról beszélt... Csalódtam. Mit akar, én is ügyetlen vagyok, mint mindazok, akik szeretnek...

A fiatal asszonyka könnytelen szemei a Raoul gyöngéd szeméibe mélyedtek.

— Ön szeret engemet? — kérdezte.

A vallomások özöne megindult; az asszonyka hallgatta és sajtószerű érzelmek támadtak benne. Mindamellett csak az ő boldogtalanságára gondolt mindenkinek felett.

politika további erőszakolásának következményeiért a felelősséget senki sem vállalhatta volna.

A bemutatkozás alkalmából minden párt megszólalt, úgy, hogy a vita ma nem is ért véget.

Az ülés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Návay Lajos elnök jelenti, hogy *Szivák Imre* képviselő váratlanul elhunyt. Indítványozza, hogy emléke a Ház mai ülésének jegyzőkönyvében megörökíttessék. A Ház az indítványhoz hozzájárul. Bemutatja a széki kerületben megválasztott *Hatfaludi Ernő* mandátumát, melyet az igazoló bizottsághoz utasítani kér. Jelenti, hogy *Holló Lajos* és *Szász Pál* mandátuma ellen beadott petíciókat a Kuria elutasította. (A *Héderváry* vezetésével belépő kormányt a jobb oldalon felállással és óriási tapsal fogadja.)

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök jelenti, hogy legmagasabb királyi kézirat érkezett. Kéri annak felolvasását.

Mihályi Péter jegyző olvassa a királyi kéziratokat.

A miniszterelnök beszél.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: A válság lefolyásáról kötelessége beszámolni. A póttartalékosok dolgában tervezett megoldás akadályokra talált a koronánál, melyeket elhárítani nem lehetett. A kormány e miatt beadta lemondását. Azóta az aggályok még komolyabbá váltak s a korona ketős feladatának teljesítésében dilemma elé került. A minisztertanács ekkor foglalkozott a nehézségekkel, amelyekkel szemközt találta magát. A jogi felfogást, melyet elfoglalt, megváltoztatni nem lehetett, de annyi megtehető, hogy a felmerült nehéz helyzetben érvényesítését nem kívánja. Erre meg van a komoly ok, legfőbb az a hűség, a mellyel a nemzet mindig viseltetett az ősz uralkodó iránt, akinek jogait tiszteletben kívánja tartani. Akinek azóta annyi jótéteményét élvezte. Első kötelességünk volt, hogy őfelsége lelkiismereti nyugalmát helyreállítsuk s a beláthatatlan bonyodalmakat elhárítsuk.

Ujra vállaltuk a kormányt, hogy biztossítsuk ő Felsége jóakarát, melynek gyakorlása az ő atyai szívének olyan jól esik s másodszer, hogy folytassuk a munkát, a melyre a nemzet érdekében vállalkoztunk. Ez

— Ha tudná, — mondta Raoulnak.

És szaggatottan elkezdett neki *Renéról* beszélni, a jegybenjárásokról, házasságuk első éveiről és szüntelenül visszatért elvesztett boldogságára.

Raoul köteles volt ettől kezdve minden nap meglátogatni őt; ez volt egyetlen vezeklése ügytelenségéért, melyet *Blanche* követelt. Raoul kész volt rá, bár távolabbnak, megközelíthetlenebbnek érezte *Blanchet*, mint valaha. Szívének özvegyisége elszigetelte a fiatal asszonykát a többi világtól. Raoul hasztalan próbálta elűzni a szerelmet, mely egész lényét elfogta; ismételtette magában, hogy a szerepe nevétséges; szenvedélye erőt vett rajta. A *Blanche* fájdalma az övé is lett.

René azonban idővel megszakította viszonyát. Uj teremtményt talált fel a nevében, kit a fájdalom megtisztított s az érintkezés *Raoullal* kiművelt. Ez az utóbbi kénytelen volt tört szívvel, de mosollyal az aikán szemtanúja lenni ennek a kibékülésnek.

Egy délután *Blanchenál* megpróbált gunyolódni az érzelmei fölött s nem minden keserűség nélkül szólt a fiatal asszonyka boldogságáról.

— Az én boldogságom, — mondta *Blanche* — törekeny. Ki tudja meddig tart.

— Hogy multhat most maga én rajtam!

— Multhatok én önön, az én legjobb barátomon? — Nekem mindig szükségem lesz önre!

S kezét nyújtott neki bizalmas mozdulattal s aztán hozzátette:

— Ön az én vigasztalóm!

alapon kérjük a képviselőház bizalmát. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon, nagy zaj a baloldalon.)

A pártok nyilatkozata.

Kossuth Ferenc: Szokatlan, hogy egy kormány máról-holnapra megváltoztatja álláspontját és szokatlan a királyi kézirat tartalma is. Azt hiszi, hogy a magyar képviselők között egy sincs, aki a király jogait korlátozni akarná, viszont konstatálja azt is, hogy minden jog a nemzetől ered. (Ugy van! a baloldalon.) Ha ő Felsége igazi felvilágosítást kapna, akkor nem idegenkedne a nemzet jogos kívánalmainak teljesítésétől. Ha a kormány nem állja a *Kossuth*-párttal történt megállapodásokat, akkor a párt szabad kezét nyer és minden törvényes eszközzel meg fogja akadályozni, hogy a nemzet jogai csorbát szenvedjenek. Határozati javaslatot tesz hogy küldjön ki a Ház egy huszonegy tagu bizottságot, amely bizottság dolgozzon ki egy ő Felségéhez intézendő feliratot, melyben az uralkodó felvilágosíttatnék, hogy a rezolúcióval a parlament nem óhajta korlátozni ő Felsége jogait. (Helyeslés a baloldalon.)

Holló Lajos pártja nevében hozzájárul *Kossuth* határozati javaslatához. A *Justh*-párt, ha nem is szimpatizált a kormány és a *Kossuth*-pártnak a rezolúció alapján történt megállapodásával, ellene azonban semmit sem tett. Hangsúlyozza ismét, hogy a válság végleges megoldása csak a választói jog reformjával lehetséges.

Végül a *Justh*-párt nevében bizalmatlanságának ad kifejezést a kormánnyal szemben.

Elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után

Zichy Aladár gróf kijelenti, hogy a néppárt szükségesnek és sürgősnek tartja a választási reformot és nincs politikai faktor, aki ez elől elzárkózik.

A kormánynak csakugyan nehéz a helyzete, de tekintetbe kell venni azt is, hogy sem a magyar kormányt, sem a munkanártot nem veszik komolyan, ha hoznak egy határozatot és attól öt perc alatt elállnak.

Egry Béla szintén hozzájárul *Kossuth* határozati javaslatához. Felszólítja a miniszterelnököt, nyilatkozzék a felől, mennyiben van alapja annak a hírnök, hogy ő felsége a trónról való lemondással fenyegetődött az esetre, ha a többség a rezolúciót el nem ejti és az erre érkezett cáfolatra.

Andrássy Gyula gróf helyesli a kormány eljárását, ő is úgy cselekedett volna. (Taps a jobboldalon.) Nem tudott volna belenyugodni abba, ha a miniszterelnök formulákkal akarta volna a nemzetet félrevezetni. (Taps a jobb oldalon.) A nemzet jogából senkinek és senki kedvéért engedni nem szabad. (Igaz! a baloldalon.) Azt hiszi, hogy a többség oportunitásból vagy kegyelemből engedett a király óhajának. Nem fogadja el *Egry Béla* határozati javaslatát, mert tréfákkal komoly helyzetet elintézni nem lehet. (Taps a jobboldalon.)

Szabó István (nagyatádi) a kisgazdapárt nevében beszél.

Egry Béla tiltakozik, hogy *Andrássy* az ő javaslatait tréfának nevezze.

Andrássy Gyula gróf kijelenti, hogy félreértette *Egry Béla* beszédét.

Zboray Miklós kéri, mondja meg a kormány, mi volt az a veszedelem, amelyet elhárított a kormány.

Apponyi Albert gróf honorálja a miniszterelnök kijelentését a veszély elhárításáról, de tiltakozik az ellen, hogy ebben gyanúsítás, vagy föltételezés legyen a jövőre uralkodó ellen. Értékeli annak nagy történelmi momentumait, jelentőségét, hogy a királyt rázkódtatásoktól megkímélik, de nem helyesli a királyi kézirat kieszközölését.

Bathányi Tivadar gróf hosszú beszéde után az ülés egynegyed három órakor véget ért.

Megjött az államsegély

Debrecen 65000 koronát kapott.

Tegnap érkezett meg a belügyminiszter leirata Debrecen városához az államsegély kiutalásáról. hatvanötezer korona jutott Debrecennek a négy millióból.

Az államsegély kiutalványozásáról szóló miniszteri leirat a következő:

M. kir. belügyminiszter.

15800—1912. III. b.

Debrecen sz. kir. város közönségének.

Az 1912. évi állami költségvetésben a városok segélyezése előirányzott négy millió koronából a város részére 65000 koronát jelen szám alatt kiadott rendelettel az ottani kir. adóhivatalnál kiutalványoztam. Felhívom a város közönségét, hogy a most kiutalványozott segélyösszegnek a pénztárnok és ellenőr által aláírt és a polgármester és helyettese által láttamozot nyugára való bevételezése iránt intézkedjék.

Az összeg felhasználása tekintetében csupán annyit kötök ki, hogy amennyiben a város közigazgatási alkalmazottai részére kiszolgáltatott illetmények a rendeletileg megállapított mértéket még el nem érnék, a most kiutalványozott állami segélyösszeget illetőleg ennek az összegnek a jelzett célra szükséges részét a közigazgatási tisztviselők segéd és kezelőszemélyzet fizetésének és lakáspénzének az imént említett körrendeletben megállapított mértékig való kiegészítésére kell fordítani. Fizetésekiegészítés fejében megállapítandó pótlékokat havonként, a lakás pótlékokat pedig évnegyedenként előleges részletekben kell kifizetni. Az illetménykiegészítés tárgyában hozandó városi közgyűlési határozat felsőbb hatósági jóváhagyást nem igényel és csak felebbezés esetén kell felterjeszteni. Amennyiben a város tisztviselőinek fizetéséről és lakáspénzéről az említett rendelet által feltüntetett mértékben vagy ennél kedvezőbbben már gondoskodott volna, vagy amennyiben az államsegély a tisztviselők illetményeinek kiegészítése teljesen fel nem használná, azt egyébb városi célokra kell fordítani. A cél kijelölése tekintetében a város közönségét korlátozni nem kívánom.

Miután azonban a város háztartását terhelő összes folyó kiadásoknak a város saját bevételeiből és a házi adóiból való fedezéséből az 1912. évi költségvetési előirányzat rendjén — az államsegély számbavétele nélkül — az 1886:XXII. t.-c. 123. §-a értelmében már gondoskodni kellett: a tisztviselői illetmények kiegészítése után az államsegélyből szabad rendelkezésre fennmaradó összeget a helyi viszonyok és szükségletek beható mérlegelése után oly közhasznú kiadásokra, illetőleg oly beruházások költségeinek fedezésére kellene fordítani, amelyek alkalmasok arra, hogy a város korszerű fejlődését és a lakosság szellemi és anyagi jólétét előmozdítsák. Ilyen közhasznú célok gyanánt első sorban a nyugdíjalap gyarapítását, közegészségügyi és közművelődési intézmények fejlesztését és létesítését jelölöm meg. Végül felhívom a város közönségét, hogy az államsegély összegnek az 1912. évi zárszámadásba való szabályszerű elszámolásáról gondoskodjék.

Budapest, 1912. évi március hó 22-én.

Gróf Khuen-Héderváry.

A fölöstábsól látszik, hogy a belügyminiszter nem Andrassy felosztási kulcsa szerint állapította meg az államsegélyeket, ha-

nem — amint azt Némethy Károly államtitkár egy küldöttség előtt jelezte — a reá-szorultság arányában.

A tanács mai ülésén tárgyalta ezt a leiratot, intézkedett a pénz fölvétele iránt. Most egyelőre a 65000 koronát a házipénztárban helyezik el csak azután fog a jog- és pénzügyi bizottság javaslata nyomán a közgyűlés rendelkezni az összeg hova fordítása tárgyában.

Megemlítjük még, hogy a négy millió koronából az egyes városok a következőképpen részesednek: 90.000 korona: Szabadka, Szeged; 85.000 korona: Arad; 82.000 korona: Sopron; 81.000 korona: Kolozsvár; 80.000 korona: Győr, Pécs; 77.000 korona: Kassa; 76.000 korona: Kecskemét; 75.000 korona: Hódmezővásárhely, Nagyvárad, Pöstyön, Temesvár; 74.000 korona: Székesfehérvár; 72.000 korona: Miskolc; 70.000 korona: Szatmárnémeti; 67.000 korona: Ujvidék; 66.000 korona: Marosvásárhely; 65.000 korona: Debrecen; 54.000 korona: Versec; 52.000 korona: Zombor; 50.000 korona: Baja Komárom, Pancsova, Selmec- és Bélabánya.

Részesedtek az államsegélyben a rendezett tanácsú városok is, és pedig hajdumegyiek közül Hajduböszörmény 20.000, Hajdúnánás 13.500, Hajduszoboszló 14.500 koronát kapott.

Nagy események

Hírek a király lemondásáról.

A mostani politikai válságba a királyi kézirat hirtelen a homlokterbe került a király személye. És pedig olyan erősen, mint talán eddig még soha. Természetes dolog, hogy a megvilágítás nem mindig tiszta kézen tartott lámpától ered és hogy a világos tendenciákat sem nagyon kell keresgélni.

Az örvendetes tény az, hogy a királyi kézirat, a nemzethez intézett szózat és a kormány visszatérése a legkedvezőbb fogadtatásra talált és teljes méltánylásra azok az okok, amelyeknek hatása alatt ma az események megszülettek.

A mai eseményekről tudósítók a következőket jelentik:

A munkapárt értekezlete.

A Nemzeti Munkapárt vasárnap este Daniél Gábor elnökletével értekezletet tartott, melyen valamennyi miniszter és a pártnak majdnem minden tagja jelen volt. Az elnök üdvözlő szavai után gróf Khuen-Héderváry szólalt fel s ezeket mondta:

— Pártunk legutóbbi értekezlete óta — igen komoly események történtek. A kormány lemondására a korona aggályai adtak okot, melyek, sajnos, nem csökkentek, sőt igen komoly fordulatot vettek és olyan helyzetet teremtettek, melynek logikai kifejlődését magyar ember gond és bu nélkül el nem viselhette volna. Ilyen helyzetben természetes, hogy a kormánynak deferálni kellett az uralkodó óhaja előtt és meg kellett mindent tenni arra, hogy egyrészt a nemzet alkotmánya biztosítsa, másrészt az uralkodó felségjogai is épségükben megtartsanak. Ezt a kettős célt biztosítja az a legfelsőbb kézirat, melyet pártunk tagjai már ismernek. Az a jogi felfogás, mely a nézeteltéréseket eredményezte, nem változott meg, csak az említett körülmények köteleseket diktáltak ama király iránt, akinek a nemzet annyit köszönhet alkotmányos életének visszaállítása óta és a kinek meg kell könnyíteni feladatát, hogy a

nemzettől is elhárítsuk azokat a bonvodalmakat, melyek veszélyeztették.

Az értekezlet zajos ellenzéssel fogadta a miniszterelnök beszédét, mely után Tisza István állott fel szólásra s a következőket mondta:

— Felesleges volna a miniszterelnök ur beszéde után szót emelnem, de teszem ezt azért, mert az ismert párthatározat ügyében az én személyem volt exponálva. Ma is abban a véleményben vagyok, hogy jogilag az az álláspont helyes, amelyet a párt legutóbbi értekezletén elfoglalt és *be kell ismernem azt, hogy ezt az álláspontot most feladtuk*. Közbejött azonban olyan esemény, melyre előre nem lehetett számítani. Most már köztudomásu, hogy a király legszemélyesebb természetű indoklás alapján követelte ez álláspont elejtését. A kormány férfiasan és nyiltan deferált a felség óhajának és a magam részéről is kijelentem, hogy nekünk teljesíteniünk kell annak az uralkodónak a kívánságát, a ki iránt a nemzet annyi hála van kötelezve. *Maga a vitás kérdés még nincs elintézve*. Az továbbra is nyitva marad, de adja Isten, hogy sohase váljék többé aktuálissá, ami azonban ha mégis bekövetkeznék, úgy megoldása akkor illetékes tényezők feladatát fogja képezni. Az értekezlet kimondta, hogy a munkapárt egyhangulag helyesli a kormány politikáját.

Mesék a király lemondásáról.

A válsággal kapcsolatosan az a híresztelés kelt szárnyra, hogy a király igen elkedvetlenedett és lemondási szándékokkal foglalkozik. A hirt tendenciával és sokszor képtelen kommentárokkal kísérték. E hírekre most a bécsi császári és királyi távirati iroda vasárnap a következő kommunikét adta ki:

A mai reggeli lapok gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök pénteki kihallgatásáról oly részleteket közölnek, amelyek a nyilvános megvitatásban messzemenő következtetésekre adhatnak okot, másrésztől azonban a valóságnak nem igen felelnek meg. Minthogy a kihallgatás során lefolyt beszélgetés a fennálló gyakorlat szerint nem megy át a nyilvánosságba, nem kell külön kiemelni, hogy a közölt részletek hitelességre nem tarthatnak igényt.

A Magyar Távirati Iroda pedig a következőket jelenti:

A mai hétfői lapok egy része a bécsi Korrespondenz-Bureauak egy közleményét hozza, amely azonban a német nyelven érkezett eredetinek hibás fordítása. Az illető közlemény, amelyre nézve illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy az a magyar kormány hozzájárulásával tétetett közzé, hiteles szövegében a következőképpen hangzik: Bécs, március 31. A cs. és kir. távirati iroda a következő kommunikét teszi közzé: A ma reggeli lapok oly leírásokat hoznak gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök pénteki audienciájának lefolyásáról, amelyek a nyilvános diskusszióban messzemenő következtetésekre adtak okot, de részleteiben nem teljesen egyeznek meg. Miután egy audiencia folyamán folytatott beszélgetések a fennálló gyakorlatnak megfelelően természetesen a nyilvánosság körén kívül esnek, alig kell különösen kiemelni, hogy az említett részletek nem tarthatnak igényt autenticitásra.

Bemutakozás és a kézirat hatása.

A királyi kézirat nemcsak a magyar politikában, de a külföldön is nagy hatást keltett. A Montag Revue ezeket írja:

— Csakugyan komolyan szó volt Ferenc József lemondásáról. Berchtold külügyminiszter négyszer járt a királynál s már mindent előkészítettek, hogy a király lemondjon, csak Ferenc Ferdinándot várták s akkor megtör-

A tavaszi idényre

legelegánsabb színes öltönyök, valamint átmeneti kabátok, tavaszi felöltő különlegesek és sikkés egyen-
:: ruhák készülnek ::

Prelovsky András

polgári, katonai és vasuti egyenruha szabó czégnél

Debreczen, Rössuth-u. 4. szám.

chajp része a helyére
felgyeztetni!

tént volna az ünnepélyes lemondás. Ekkor telefonálta Bécsbe miniszterétársait Khuen-Héderváry Károly gróf s ejtették el a rezolúciót. Amikor a király aláírta a kéziratot, smét visszanyerte jókedvét s dicsérte Héderváry gróf államférfiúi művészetét.

Színház és Művészet

A bérlők panasza. A következő levelet vettük: Tek. Szerkesztőség, szíveskedjék b. lapjában helyet adni annak a szerény kérelmünknek, hogy az igazgatóság mentsen fel immár bennünket a Leányvásár hetedszeri élvezésének örömetől (?) s ha lehet, adja helyette a Katalint, amit rég várunk s a múlt héten az egyik primadonna gyengélkedése miatt levettek műsorról s beadták ugyan csak hetedszer a Zsuzskát, az ártatlan „A” bérletnek. Általában igen mostohán bánik velünk a mi kedves Zsüliünk. Nekünk adja a Sárga lilomot Szilágyi Ernővel, — a Csitrit Császár Kamillával; ellenben színét se láttuk se Szendrinek, se most Márkus Emiliának. De nem panaszkodunk tovább. Csak szerezzék meg Zsüil azt az ünnepi örömet, hogy kegyeskedjék a most heti „A” napra adatni a Katalint. Szívességét igen köszönik a Tek. Szerkesztőség tisztelői: „A” bérlők.

A színház műsora.

KEDDEN: *Kis gróf*, operett. C) bérlet.
SZERDÁN: *Leányvásár*, operett. A) bérlet.
CSÜTÖRTÖKÖN: *Kis kávéház*, vígjáték. — B) bérlet.
PÉNTEKEN: *Nincs előadás.*
SZOMBATON: *Nincs előadás.*
VASÁRNAP: Délután *Obsitos*, daliáték. — Mérsékelt helyárrakkal.
VASÁRNAP: Este *Cárnó*, színmű, ujdonság. Kisbérlet.
HÉTFŐN: Délután *Leányvásár*, operett. — Mérsékelt helyárrakkal.
HÉTFŐN: Este *Királyszöktetés*, operett. ujdonság. Bérletszünet.

A kis gróf. Kedden este a népszerű Kis gróf operett kerül színre, melynek előadását különösen az teszi érdekessé, hogy Dorottya szerepét, melyet eddig Zilahyné játszott, ez alkalommal Belezna Margit fogja játszani, míg Agárdi gróf szerepét, melyet Kassai játszott, Székely Gyula adja. A többi szerepek a régi kezekben maradnak. Az új szereposztással a kiváló operett rendkívül érdekesnek ígérkezik.

A Leányvásár. Szerdán a Leányvásár operett lesz műsoron. A kitünő operett az első szereposztással kerül előadásra.

Márkus Emilia vendégjátéka. Az a hatalmas siker, végnélküli kihívás és vastaps, melylyel a közönség Márkus Emiliát a rivalda előtt ünnepelte, élő bizonyítéka annak a kivételes talentumnak, melylyel a természet a művésznőt megáldotta. A Boszorkány címszerepében vasárnap este oly erejét mutatta be a színészi ábrázolásnak, mely a nézőtér minden tagjában a legmélyebb hatást keltette. Ahogy ő beszél, szeret és szenved, arról csak a nagy költők és a nagy művészek képesek titkröt adni. Mi ezzel nem próbálkozunk. Ujabb erejét a fizikumának, színét a hangjának és terjedelmét a tehetségének felosztani nem tudjuk, banalításoktól pedig óvakodunk. És azt hisszük, mindenről beszámoltunk, ha regisztráljuk, hogy a Kaméliás hölgyben sem szállt lejjebb a lelkesedés és ünneplés hőmérője, mint az első este tüntető hangulata.

A szintársulat tagjai úgy a „Boszorkány”-ban, mint a „Kaméliás hölgy”-ben tehetségük legjavát adták. Kemény Lajost illeti dicséret a rendezés nehéz munkájáért.

A cárnó. Lengyel Menyhért és Biró Lajos „Cárnó” című szenzációs ujdonságára

most készül a szintársulat Zilahy Gyula igazgató vezetése mellett naponként szorgalmasan folynak a próbák, hogy a vasárnapi bemutató teljes sikerrel kerüljön színpadra. A kiváló ujdonság iránt nagy az érdeklődés.

ÁPRILISI TRÉFÁK

Egy nap bolondságai.

Talán e sorok íróját illetheti gáncs, hogy e lap hasábjain a felültetés lassoival közelgett a komolyság felé s ahelyett, hogy tisztelné a mások szemüvegét, a maga nagyképiségének okulárját is levetette s tréfát csinált a hatalommal, melyet a közérdek adott a kezébe. Ne tessenek érte kitagadni kegyeikből, őt is elérte balvégzete, amint az alább el lesz mondva. Sőt enélkül is, ime ideáll a tollszáram elé s megköveti azokat, akik a „földalatti árzenálba” akartak lefáradni, hogy ott az „évszázados hadifelszereléseket, tarackokat, ágyukat” megtekinthessék. Áprilisi tréfa volt ez, amivel a riporter ez egyszer megelőzte még az — áprilist is. Csak hogy a közönség érdeklődését éberem szolgálhassa. Nem az ő hibája, ha nagyobb szenzációval szolgálni nem tudott.

(Márkus Emilia lemondta az előadást.)

Délután a bohéme asztal körül még egy lélek sem volt e sorok íróján kívül, kinek az a rossz szokása van, hogy elsején csak magafajta bohémek között tud nyugodtan ülni. Szabó, suszter, kereskedő ilyenkor jobb ha kikerüli, mert „kellemes eszmecszerét” amugy sem folytathatna vele.

Most is szorosan a vasárnapi ujságok köntöse mögé temetkezett, mikor betoppant a „Hungáriába” Bérczi Gyula és Ligeti Lajos, a szintársulat két rokonszenves és jó-nevelésű művésze.

Már odakünn heves eszmecszerét folytathattak, mert az asztalhoz jövet, Bérczi önmagából kikelve ütött az asztalra:

— Nincs igazad! A rendező egy művésznővel ilyen modort nem folytathat.

— De igen! — tüzelt Ligeti — a színpadon nem ismerem kivételt. Nő, férfi nekem egyforma.

— Mi az? — kérdem érdeklődve — mi történt?!

— Semmi! — mondja Bérczi — jobb ha nem folytatjuk. Azzal vette az ujságját s mint akinek kellemetlen valami, belekezdett az olvasásba.

— Rendező, kivétel, nő, férfi?! — gondolom. Itt valami nagyszerű kulisszai titok lappang.

— Hát beszéljete nyíltan, tölem csak nem titkoljátok az esetet!

— Nem, ugvis megtudod — mondja Bérczi — Márkus Emilia lemondta az előadást!

A kávéház táncolt körülöttem.

— Miért?

— Összeveszett Keménynyel.

— Mert Keménynek igaza volt! — erős-ködött Ligeti.

— A te felfogásod szerint! — mondta Bérczi.

Aztán még replikáztak pró és kontra. De én már vettem a kabátom és a jegyzőkönyvem s mintha az olasz-török egyesült sereg lött volna ki, rohantam az ajtó felé.

Szerencse, hogy a turpiságba avatott kávé: ifj. Weichinger Károly elesipte a frakkomat s az arcomba bökte:

— Április bolondja!

Amit Bérczi és Ligeti azzal toldottak meg, hogy ime a Nemezis nem marad adósa senkinek s hogy így süil el a „Hungáriában” a „Tábornok-ház katakombái” közé lerakott ágyu és tarack!

Conferencier.

A polgári rendőrség átszervezése

A rendőrség új beosztása.

Most, hogy a rendőrségi létszám alapszabályszerű kiegészítése már befejezést nyert, a polgári rendőrség reorganizációja következik. E célból *Barna* Tibor rendőrfelügyelő ma terjedelmes előterjesztést tett *Rostás* István rendőrőrkapitányhoz, aki ezt magáévá téve, a következő változásokhoz adta hozzájárulását:

Bardócz András rendőrbiztost, aki eddig a polgári rendőri szolgálatot vezette, irányította és ellenőrizte kiváló rátermettséggel, a főkapitány a külső szolgálatokból a központi szolgálatba vont a büniügyi osztályhoz osztotta be. Helyébe *Furkó* László rendőrőrmester küldetett ki polgári szolgálatra, aki eddig az állomáson levő vasuti őrpáncsnokságot vezette. Tartozik azonban jövőben is a fontosabb vonatok érkezésénél jelen lenni s az itten várható káros elemek beözönlését meggátolni.

Bardócz András központi szolgálattételre berendelése részint helyettesítés, részint a felgyülemlt nagy munkahalmazt előállása folytán vált szükségessé, míg a polgári ellenőrzésre *Furkó* Lászlót egyenesen predestinálja ugy helyi ismerete, mint a tolvajvilág kétes alakjainak ismerete.

A polgári rendőrség kötelékébe pedig a következő rendőrök osztattak be: *Elek* István 93. számú, *Kovács* Péter 12. számú, *Szűcs* Ferenc 65. számú eddigi és *Zempléni* Lajos 29. számú, *Kászonyi* Ferenc 119. számú és *Pető* József ujonnan besorozott rendőrlegények.

A polgári rendőrök három csoportban fognak szolgálatot teljesíteni. Reggel 8 órától este 9 óráig az első csoport reggeli, este 9 órától reggeli 8 óráig a második csoport éjjeli s a harmadik csoport 24 órás szolgálatot tesz. Azután felváltva, harmadnaponként, egy szabadnapot kapnak az egyes csoportok.

Készkiadások fejében minden polgári rendőr 15 korona, *Furkó* László rendőrőrmester pedig 20 koronát kap havonként előre.

Ezzel aztán a rendőrség átszervezése egy időre aztán be is van fejezve s csak egyes lényegtelen változások várhatók.

Elmaradt színházi előadás

Debrecenben lumpoltak a színészek.

Péntek este szép ünnepet ültek a nagyváradi Szigligeti Színház tagjai: *Vank* István, a színház művésztagja ünnepelte művészkedésének huszonötödik évfordulóját disz előadás keretében. Az ünneplés a színház szombati napját is emlékeztetéssé tette: nem ugyan a katzenjammer miatt, hanem mert az előadás az előző nap eseményei miatt elmaradt.

Az ünnepi előadás után ugyanis a színház tagjai és a habitúék társasvacsorára gyűltek össze. Reggel felé, mikor már a hangulat emelkedett volt, néhány huszártiszt azt proponálta, hogy tegyenek automobil-kirándulást a közeli Félix fürdőbe. Az eszme tettett s néhány perc múlva *Zsigmond* Anna és *Károlyi* Leona primadonnák, továbbá *Tóth* Elek jellemszínész két-három huszártiszt kíséretében már messze robogtak az országuton.

A huszártisztek azonban meg akarták tréfálni a színészeket s *Félix-fürdő helyett egyenesen Debrecenbe* hozták őket, ahová délben érkeztek meg. A jókedvű színészek csak akkor vették észre, hogy milyen messzire vetődtek.

Meglehetősen aggódva — estére a Rablólovag volt kitérve, melyben *Tóth* Elek a címszerepet játsza — ki sem szállottak az automobilból, hanem rögtön visszafordultak. — A visszautazás azonban nem ment olv simán. A debreceni nagyerdőben eltévedt, majd megakadt az automobil, úgy, hogy a színészek

KONCZ fest és vegyileg tisztít mindennemű ruhát, valamint csipke és szövet-függönyöket kifogástalanul.

DEBRECZEN.

Gyar es főüzlet: Arany János-u. 0. Fióküzlet: Batányi-u. 2. — Telefon 701. sz.

chalyx része a helyére
helyrehozni!

szervezése

szám alap-
befejezést
bizánciója kö-
rendőrfel-
száztást tett
oz, aki ezt
ásokhoz ad-

st, aki eddig
ette, irányi-
tetséggel, a
a központi
állyhoz osz-
endőrörmes-
tra, aki ed-
rancsnoksá-
övöben is a
len lenni s
beözönlést

olgálatátel-
és, részint a
zat előállása
olgári ellen-
n predeszti-
a tolvajvilág

ébe pedig a
Elek István
u. Szűcs Fe-
éri Lajos 29.
ámu és Pető
legények.

csoporthoz
egyel 8 órá-
eggyeli, este 9
csoporthoz
lgálatot tesz.
ént, egy sza-
ortok.

den polgári
endőrörmes-
ként előre.
ervezése egy
sak egyes lé-

előadás

színeszek.

ültek a nagy-
: Vank Ist-
nepelte mű-
ordulóját disz-
a színház
é tette: nem
nem mert az
i miatt elma-

yanis a szin-
sasvacsorára
or már a han-
uszártiszt azt
omobil-kirán-
Az eszme tet-
gmondó Anna
továbbá Tóth
szártiszt kisé
z országuton,
meg akarták
ördő helyett
öket, ahová
ví színeszek
milyen mesz-

stére a Rabló-
h Elek a cím-
ottak az auto-
ordultak. — A
olv simán. A
maid meg-
y a színeszek

csak nagy idővesztéssel folytathatták utjok-
kat. Nagy nehezen végre elértek Székely-
hidig. Ekkor már este 7 óra volt. Azonban
még idejében megérkeztek volna, de a falu-
ban kilyukadtak az autók pneumatikái.

Ezalatt Nagyváradon érhető izgatott-
sággal várták a színháznál Tóth Eleket. Azt
tudták, ahogy reggel automobilkirándulás-
ment s már arra gondoltak, hogy valami sze-
rencsétlenség érte őket. Elérkezett az elő-
adás ideje, de Tóth Elek még mindig nem volt
a színháznál. Vártak nyolc óráig, majd fél ki-
lencig, de miután az izgatott és türelmetlen
közönséget nem lehetett tovább visszatartani,
a rendező bejelentette, hogy Tóth Elek tá-
volléte miatt az előadás elmarad s a megvál-
tott jegyek árát a színházi pénztár visszafi-
zeti.

A közönség egy része el is távozott, azon-
ban akik be voltak avatva, nagy csoportokban
várták a színház előtt az autót. Az a hír ter-
jedt el ugyanis, hogy utközben szerencsétlen-
ség érte az autóbilt s a benne ülők súlyo-
san megsebesültek. Végre valamivel tíz óra
után megérkeztek a kiránduló színészek. —
Állítólag valamennyi fogadalmat tett, hogy
nem ül többet autóra.

HIREK

— **A debreceni munkapárt üdvözlöte.**
Debrecen harmadik kerületének nemzeti
munkapártja a politikai életben beállott
kedvező fordulat alkalmából táviratilag
üdvözölte tegnap *Khuen-Héderváry* Károly
gróf miniszterelnököt és Láng Lajos bárót,
a kerület országgyűlési képviselőjét. A párt
intézőbizottságának üdvözlöte kiemelés,
hogy a bölcs és jó király manifesztuma
mily általános és igaz megnyugvást keltett
országszerte s mily megkönnyebbüléssel
adhat kifejezést köszönetének minden ma-
gyar hazafi a kötelességtudás ama ténye
előtt, amely a kormány további helytálló
munkavállalásában megnyilatkozik.

— **Változások a külügyminiszteriumban.**
Bécsből táviratozzák: A külügyminiszterium
jelenlegi első osztályfőnökét, báró Szent-
györgyi Müller Istvánt a király kinevezte To-
kióba nagykövetté. Eddig báró Frankenstein
diplomáciai ügyvivő látta el a teendőket, akit
most a külügyminiszterium visszahívott. —
Eszterházy Pál gróf lemondásával megürese-
dett egy magyar osztályfőnöki állás a közös
külügyminiszteriumban. Legkomolyabb je-
löltje az osztályfőnökségnek Wickenburg
Márk gróf magyar országgyűlési képviselő
volt, akinek ma délelőtt csakugyan kézbesi-
tették a kinevezésről szóló okmányt Wicken-
burg szerdán teszi le a hivatalos esküt Bécs-
ben és kinevezése a hivatalos lapban csü-
törtökön jelenik meg.

— **Esküdtétel.** Megirtuk, hogy a most le-
folyt közgyűlés második napján Domahidy
Elemér főispán Vásáry András dr. Kiss Ká-
roly és Vass Károly közigazgatási gyakor-
nokot tb. aljegyzökké, Balla Bertalan dr.
közigazgatási gyakornokot tb. rendőrfogal-
mazóvá nevezte ki. A kinevezett tisztviselők
a mai hitelesítő közgyűlésen tették le a hi-
vatalos esküt.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Debrecen város
három napig tartó közgyűlésének jegyző-
könyvét ma délután hitelesítették a szokásos
hitelesítő gyűlésen, amelyet a közgyűlési te-
remben tartottak meg.

— **Elnökválasztás a függetlenségi párt-
ban.** A debreceni függetlenségi párt intéző
bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen
az elnökségről lemondott Somogyi Pál helyét
töltötték be. A párt új elnöke Tüdös János
dr. lett, ügyvezető elnöknek pedig Bacsó
Dezso drt választották meg.

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

— **Pap hallgatás.** A nagylétei református
egyházban teljes erővel megindult a mozga-
lom, hogy volt lelkészüknél: Marjai Péter-
nek utódot kerítsenek. Virágvasárnapján ér-
kezett meg sárrétudvariba a nagylétei egy-
ház által paphallgatásra kiküldött 20 egy-
háztag, hogy Barcsa Mihály s. lelkészt a dél-
előtti isteni tiszteleten meghallgassa. A 32
pályázó közül őt hallgatták meg legelsőnek,
ki szép, kimagasló katedrai alakjával és bár-
mely templomot betöltő hatalmas bariton
hangjával megnyerte a hallgatóság általános
tetszését. Kiküldetésüknek azonban hogy tel-
jesen eleget tegyenek a délutáni istentiszte-
letre Karcagra utaztak, hogy ott Fias Kálmán
s. lelkészt is meghallgassák; onnan pedig
Öcsödre és Szentésre utaztak, hogy hétfőn
az ottani segéd lelkészeket — megbizató-
sukhoz híven — szintén meghallgassák.

— **Kada Elek halálán van.** Kecskemétről
táviratozzák: Kecskemét város polgármes-
terét, az országszerte ismert népszerű Kada
Eleket, tegnap délelőtt szélhűtés érte és ál-
lapota nagyon súlyos. A polgármester tegnap
délelőtt a fürdőben volt, itt egyszerre ros-
szul lett, összeesett és elvesztette eszméle-
tét. Azonnal hazavitték a lakására és itt az
orvosok konstatálták, hogy Kadát, aki ré-
gebben érelmeszesedésben szenved, szél-
ütés érte. Odahaza visszanyerte eszméletét,
egy ideig, hogy megnyugtassa a környezetét
még tréfálkozott is, de aztán ismét rosszul
lett és elhívatta régi jó barátját, Szánó Kál-
mán drt, a főreáliskola helyettes igazgatóját,
aki előtt kifejezte végső óhaját a város
ügyeire vonatkozóan. Az orvosok szerint
Kada Elek állapota súlyos, de nem remény-
telen és néhány nap alatt eldől, vajjon felgyó-
gyul-e teljesen. A városban általánosan nagy
a részvét a nagybeteg polgármester iránt.

— **A város közigazgatási bizottsági
ülése.** Több bizottsági tag kérelmére, miután
a közigazgatási bizottság ülése nagypéntekre
esnék, az ülés 6-án szombaton lesz.

— **A debreceni tüdőbeteg szanatórium.**
A városi tanács ma foglalkozott a debreceni
szanatórium ügyével. A közgyűlés tudvale-
vően felhívta a tisztí főügyészt, hogy kösse
meg a szerződést. Magoss György dr. azon-
ban bejelentette, hogy a szerződést nem ké-
szíthette el, mert több rendbeli nehézség me-
rült fel és több kérdést előbb tisztázni kell.
Igy fel kell hívni Lukács György elnököt,
hogy a debreceni szanatórium egyesület
megalakítása iránt tegyen lépéseket, mert
ma nincs olyan testület Debrecenben, amely
a szanatórium ügyeinek gondozását elvállal-
hatná. Tisztázni kell azt is, hogy a szanató-
rium személyi és dologi ügyeiben milyen be-
folyása lesz Debrecen városának; végül azt
is, hogy a telektulajdonjogot a tüdőbeteg sza-
natórium nevére kell-e bekebelezni. A tanács
ennek folytán megtette a szükséges intéz-
kedéseket, egyben pedig föl hívta a mérnöki
hivatalt, hogy készítsen az átengedendő 30
holdnyi területéről alkalmas helyszínrajzot.

— **Pályázat kadétiskolákba.** A honvédel-
mi miniszter értesítette Debrecen város kö-
zönségét, hogy a soproni honvédhadapród
iskolában és a Ludovika akadémiában a vá-
ros alapítvány helyei megüresedtek s így
azok betöltésére vonatkozóan ajánlasi jogá-
val élhet.

— **A nagyerdei nyári lakások bérletei.**
A nagyerdei nyári lakásokra 23. ajánlat érke-
zett be. A tanács a 3. villa 7. számú lakását
Márkus Miksának 660 koronáért, a 8. szá-
mú Németh Dezsőnek 250 koronáért adta
ki, miután e lakások bérletére mások nem
tettek ajánlatot. A többi lakásra vonatkozóan
szóbeli versenytárgyalást fognak tartani.

— **Mandel cipőraktár. Telefon 352.**

— **Egy régi újságíró halála.** Temesvár-
ról táviratozzák: Lendvai Miklós, Temes-
vármegye tb. főjegyzője és a „Délmagyar-
országi Közlöny“ című napilap szerkesztője,
vasárnap délután 80 éves korában meghalt.
Lendvait 30 éves szolgálati jubileuma alkal-
mából a király nemrég tüntette ki a Ferenc
József renddel. A temesvári hírlapírói kar
nesztorát gyászolja az elhunytban, kinek te-
metése ma délután volt nagy részvét mellett.

— **Másfél óras sztrájk az egyházi épít-
kezésnél.** Nagy csődület támadt ma reggel
a Hatvan-utca 1—3. számú telken történő
egyházi építkezés körül. Mintegy 80 munkás
reggel háromnegyed 9 órakor hirtelen abba-
hagyta a munkát s óránként 26 fillérvnyi bért
követelve, sztrájkba lépett. Az építkezés ve-
zetője, Tóth István vállalkozó nem lévén a
helyszínen, helyettese Szilágyi építész intéz-
kedni nem tudott, mire a munkások hangos
zajjal hagyták ott az épületet s a Piac-térre
csoportosultak. Természetesen az utca népe
is hozzájuk szegődött s mintegy 300 ember
verődött így össze. Erre a rendőrszem a
csoportot feloszlásra szólította fel, melynek
megtörténte után a munkások a vezetőséggel
új tárgyalást kezdtek s már 10 órakor újra
munkába is álltak. Rendezésük nem történt.

— **Csalással vádolt királyfiu.** Fővárosi
tudósítónk jelenti: A budapesti büntető járás-
bíróóság előtt ma vádlottként állott Obreno-
vics Krisztics György, Milán király törvény-
telen fia. Fellner temesvári pincér 1600 ko-
ronát, Modra J. Kálmán, a Royal-szálló volt
pincére pedig 280 koronát követel Krisztics
Györgyön, akit hitelezési csalás miatt jelen-
tettek föl. A vádlott, akit Budapest az orfe-
umból is ismer, elmondta, hogy Milán király
törvényes fia, de a szerb kormány törvény-
telennek nyilvánította. Elpanaszolta viharos
multját, ami annyira meghatotta az ügyészi
megbizottat, hogy vele szemben elejtette a
vádát. A bíróság erre megszüntette a to-
vábbi eljárást.

— **Mandel cipőraktár. Telefon 352.**

— **Élő fákllya.** Hajdunánásról jelentik az
ügyészségnek, hogy ott Tar Zsófia 7 éves
leányka, 14 éves István nevű fivérével ki-
ment a tanyára, ott tüzet rakott s a tűz láng-
jánál akarták felmelengetni fázós tagjaikat.
A szél azonban erősen áramlott, a lángnyel-
veket a leány felé hajtotta s annak ruhája
lángot kapott. Fivére erre annyira megijedt,
hogy hazaszaladt szülei lakására, akik mire
kiértek a tanyára, már csak elszenesedett
holttestét látták gyermeküknek.

— **Egy megfertőzött község.** Eperjesről
jelentik, hogy Nagysáros községben a nyak-
szirtmerevedés járványa pusztít. A legutóbbi
hónapban tizenegy gyermek halt meg e baj-
ban. A szerencsétlen községben a vörheny
és kanyaró is erősen elterjedt.

— **Öngyilkosságok statisztikája.** A ki-
rályi ügyészség évnegyedes jelentéséből szo-
moru statisztikai adatokat tudunk meg. Az
öngyilkosságok hatványozott aránya, mint a
szociális és aetikai válság bizonyítéka,
tekint a statisztikából felénk s szomorú bete-
kintésre készlet bennünket. Mig tavaly ápri-
lis elsejéig a megyében, illetve a törvényszék
területén csak 25 öngyilkosság fordult elő,
1912. januárjában már ugyanez a szám arány
állt elő s mai napig 60-ra emelkedett azok
száma, akik számára teher lett ez az élet.

— **Ékszeret lopott.** Püspökladányból
jelentik nekünk: Az itteni csendőrség ma reg-
gel letartóztatta Steinberger Ignác órasse-
gédet, aki Deutsch Hermann üzletéből, ahol
alkalmazva volt, mintegy 1000 korona ér-
tékű ékszeret és órát ellopott. A debreceni
ügyészség fogházába kísérték.

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Raskuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Mandel cipőraktár. Telefon 352.
Leesett a villamosról. Papp József 28 éves irodaszolga tegnap a Kossuth-utcán felszállott a villamosra s amidőn még a kocsi mozgásban volt, le akart ugrani. Oly szerencsétlenül vágódott el a földön, hogy a karját törte, a fejét bezúzta. A mentők a kórházba szállították.

Koszorúmegváltás. Dr. Popper Alajos úr elhunyt alkalmából a régebben kimutatott koszorúmegváltási összegekhez újabban a következő adományok érkeztek az izr. Nőegyesület elnökségéhez: özv. Haas Mórné, Nyíregyháza 200 korona, Haas Ignác és neje Nyíregyháza 100 korona, Horkai Éde és neje Vidor Ilka Budapest 100 korona, Klár Samu és neje Nyíregyháza 50 korona, Erős Armin és neje Budapest 30 korona. Összesen 680 korona. — A Dr. Popper Alajos alapítvány a már előzőleg kimutatott 1155 koronával együtt mai napon összesen 1835 az az ezernyolcszázharmincöt koronát tesz ki. Debrecen, 1912. április 1. Dr. Balkányi Miklósné elnök.

Egy gyomorbeteg nyilatkozata. A rossz kenyértől beteg lettem, de mióta „Oros házi védjegytől” házi kenyeret és fehér süteményt eszem, ismét teljesen egészségesnek érzem magam. Ugy látom, hogy az Oros házi kenyér és ennek fehér süteménye nemcsak igen jó ízű, de egészségi szempontból is kiválóan ajánlható. A Oros házi kenyér az Első Debreceni Kenyérgyár Részvénytársaságnál készül, Széchenyi-utca 49. szám alatt. Telefon 793. szám. Kapható a főüzletben Simonffy-utcai bérpalota telefon 32. szám, valamint minden jobb fűszerkereskedés-, bogda- és vendéglőben.

Mandel cipőraktár. Telefon 352.
Egy egészen új jégszekrény olcsón eladó. Kossuth-utca 8. Arany egyszerű győgszertár.
Napidíjas kisegítő szolgál 2 korona napidíjjal, a debreceni kir. törvényszéknél, néhány hónapra terjedő tartammal, azonnal felvétetik.
Mandel cipőraktár. Telefon 352.

tevékenységeink mentől pontosabb és lelkiismeretesebb teljesíthetése végett a helybeli piacon szakmánkban oly előnyösen ismert

Vetéssy Mihály urat
 a mai naptól kezdve **üzletvezetőnkül** alkalmaztuk.

Amidőn ezt a nagyérdemű srndlv srndlv A midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adjuk, igérjük, hogy vállalatunk további szolid fejlesztését mindenkor szemünk előtt fogjuk tartani.

Debrecen, 1912. április hó 1-én.
 Kiváló tisztelettel:
 özv. Dankó Béláné és Társa
 Eklí József.

Hivatkozással a fenti sorokra, kedves kötelességemnek tartom, hogy a nagyérdemű közönségnek az előző állásomban a kizárólag személyem és tevékenységem iránt megnyilvánult pártfogását megköszönjem s egyben kérem, hogy új condiciómban bizalmakkal megtisztelni a jövőben is kegyeskedjenek.

Debrecen, 1912. április hó 1-én.
 Mély tisztelettel
 alázatos szolgálóik:
 Vetéssy Mihály.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

— **Costümök** divatos színekben angol kelmékből finom kiállítás, selyem béléssel 45 korona Halmágyi divatházában.

— **Női divat** kelmék, sima angol szövetek, gyapju grenadinok, szint játszó selyem Marquissette, divatos ajours zsinór díszek, rojtok, csipkék, napernyők és entous cas ernyők nagy választékban kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

Kitüntette a Bécsi, Párizsi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Megkülönböztető erejű orvosi- és kozmetikumok és rouma

ellen a legjobb házi és híres

Király-Balzsam!

Hosszú évek óta minden betegség, amelyben gyakorlatban időről időre esetenként is már egyrészt bebizonyították a fájdalomokat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 3 korona teljes házi és híres utasításal. Kapható a feltöltő és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
 gyógyszerárában Kossuth-utca 8. színház mellett.

A Közgazdasági Bank- és Váltóüzlet Részvénytársaság Debrecen, üzlethelyiségét

1 évi április hó 1-én Plac-utca 59. sz. alá, a Steintold-féle házba (a volt Közgazdasági Bank helyiségébe) helyezte át.

Művészek rajzai után készült **Hálószobák, Ebédlők, Uri szobák, Szalonok,** minden társadalmi osztály részére. Különlegesség a butoriparban: **virágos gyökér Tuja.** Jellemző sajátosságai: **Harmonikus összhatás, Mély tűzű színek, Idővel növekvő színtelakulás.** Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreceni Butorkészítő Asztalosok Áruháza Szövetkezet** mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja **Hunyadi-u. 17/19. sz. Demetrovics-palota.** Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül. Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányú zönyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

Gyenge csontalkatu gyermekek

kik sem állni, sem járni nem tudnak megtanulni, a valódi Scott-féle Emulsió rövid használata után már lábra állnak s szüleik igaz öröme futkosni kezdenek. Számtalanszor bebizonyosodott tény hogy a Scott-féle Emulsió minden más szernél nagyobb mérvben hozzájárul a gyermekek csontjainak megerősítéséhez. Minden szülő kinek gyermeke a csontok gyenge volta miatt nem fejlődik megfelelően, a Scott-féle Emulsió-val tegyen kísérletet, mely mint gyermek-táp és erősítőszer 35 év óta világhírnévnek örvend.

Bevásárlásnál kifejezetten

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia úgy a jóság, mint hatás tekintetében. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Minden gyógyszerárban kapható.

Vannak fájdalmai?

I. A Feller-féle Elsafliuid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengéséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, köszvényt, ideggyengéséget, oldalszurást, zsábat, benuást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafliuidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légnyonát vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajók, görcs, étvágytalanság, veségés, hányási inger, rosszullét, felbőfőgés, puffadtság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kiténő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapilutálát 6 doboz bérmentve 4 korona óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezűök minden rendelést pontosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 130 sz. (Zágrábmege.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	837—
Oestrák hitel	657 50
4 százalékos koronajáradék	88 58
Államvasút	733 50
Jelzálogbank	475 50
Rimamurányi	722—
Salgótarjáni	722—
Közuti vasút	724—

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:
 Bécs 4 1/2%, Berlin 4 3/4% London 3 1/2%

Budapesti gabonátőzsde.

Svárs E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése

Husa októberre	10 75
áprilisra	11 33
májusra	11 87
Júniusra	10 83
Zab októberre	8 85
áprilisra	8 77
Tengeri májusra	8 71
Tengeri 1912. év júli	8 71

Irányzat: Készaru ártartó.

Helyi értékpapírok magánárfolyama.

Névért.	osztalék	1911. szolvénnyel	Kor.
200	50	Debreczeni Elso Tkpár	980
200	20	Aiföldi Tkpár	875
500	44	Ipar és Keresk. bank	900
200	18	Köszegazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	16	Debreczeni Hitelbank	260
400	26	Általános Forgalmi Bank	—
200	12	Bankgyesület	780
200	80	Istvánmalom	—
200	10	Dobr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és Áruraktár	—
200	10	Debreczeni Gőztéglagyár	200

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója. A városi adóhivatal a következő hirdetést bocsátotta ki: Ujabb felhívás

az adózó közönséghez. Ismélve felhivatnak mindazok, kik a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni.

— **Egy parcellázás sikere.** Az Erzsébet malom telkéből harminc házhely lett kihasítva, melyből rövid néhány hét alatt tíz parcella lett eladva. Ennek oka abban rejlik, hogy a telekhez villanyos összeköttetés van és hogy a főutcához öt percnire fekszik. A fizetési feltételek pedig a vevőre nézve igen előnyösnek bizonyultak. Érdeklődőknek tájékoztatást nyújt a Közvetítő Bank Részvénytársaság Piac-utca 21. szám alatt. Ugyanott a tervrajz is megtekinthető.

Fizetéseketelenség. A bécsi hitelezői védjegyet a következő fizetéseketelenséget jelenti: Sandelli Alessandro Fiume.

A virág alatt lappangó kigyóhoz.

hasonlítanak azok a veszedelmek, a melyeknek minden sétán, kiránduláson, uton ki vagyunk téve. Egy zápor, a levegő hirtelen lehülése és még sok más eshetőség rossz véget adhat a szabad természet megélvezésének s a legelőmibb óvatosság parancsolja, hogy a veszedelmeket igyekezzünk elhárítani. Ezt úgy tehetjük legbiztosabban, ha Fáy valódi szódai ásványpasztilláját kéznél tartjuk és utasítás szerint használjuk. Egy doboz szódait kényelmesen hordhatunk a zsebünkben és 1 korona 25 fillérért mindenütt megvehetjük

Ékszeresek, órák

legolcsóbban

Schiffmann Mór

órák és ékszerésznél, Hunyadi-u. 14.

A legjobb út

csakis találmányfeladatok megoldása által nyílik

a jóléthez.

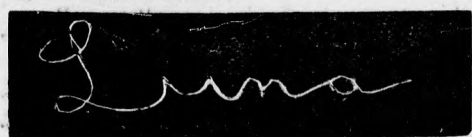
Ingyenes szétküldés: Patent-Verwertungs-Gesellschaft Fr. Heimbach & Co., Cöln a. Rh.

A Royál kávéház

külön termében, kellő felügyelet alatt

husvétikávé

lesz kiszolgáltva.

A kézi és szénsavas ásványvizek királya. Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Friss Sándor

fűszer-, kávé- és csemegekereskedése Debreczen, Piac-u. 83. szám.

Telefon 987. Telefon 987.

∴ Tanuló felvétetik. ∴

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII.3.

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz

a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető

ZSÁTKÓ JENŐ

fűszer kereskedőnél

Bathány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Próbálja meg

és készítesse leírásait a legzöldebb árakon kizárólag

Sugár Samu férfi szabónál

Hatvan-utca 18. szám alatt, hol is kitűnő ízlés szerinti megvalósított és állandóan raktáron tartott honi és angol gyártmányú szövetekből lesznek előállítva.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglák

és legszebb nyersfalazati és

kémény-téglák

csak a

Karczagi agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

HŰTŐHÁZAK MÖLY KÁR ELLEN

TELEFON

820

Téli kabátot, minden ruhaneműt, szőnyeget.

Mindent elvállalunk nyári megőrzésre!

Műjég-gyár R. T., Erzsébet-ut 29.

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Biztosítottan ártalmatlan! Chlor nélkül!

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„Persil” kiméli a vásznat és a fehérneműt az úsben való kifőzés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien, III/1.

∴ Mindenütt kapható! ∴

Nagyerdei körut

4. sz. alatt

5 szobás uri nyaraló

kiadó.

Czim a kiadóban.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 8.
GÖZTISZTÍTÓ	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

angol
léssel
tava-
szö-
se-
ór di-
entous
k Sza-
am!
esében
a gyak-
teknél is
olcsónál a
n meg-
ajást 6
arúntat.
1 korona
szállítás.
is készítő
icz
mellott.
alok,
ere.
ás.
nyában
sarnok
zet tagja
s-palota.
r nélkül.
ai gyárt-
an kap-
le.
837-
657-50
89-55
737-50
475-50
722-
722-
724-
natláb:
3%, 0/0.
sde.
virati jelentése
10-75
11-33
11-37
10-53
8-85
9-76
8-77
8-71
folyama.
Kor.
950
875
900
350
260
780
370
telezett vál-
atal a követ-
jabb felhívás

chalybeo a helyere
felgyereztiv!

